

AL ט"ו RE בשבט תשפ"ו

ממאפייני חג ט"ו בשבט: שגשוג, צמיחה והתחדשות. בעזרת שורשים חזקים ובהקשר לנושא השנתי שורשי עמ"י בחרנו להפנות את התנועה שלנו לפעולת ה "re". כשאר מתייחסים לעיבוד יצירות מחול קאנוניות ניתן להתייחס למושגים הבאים: עיבוד או גרסה חדשה (reworkings), שיקום (restoration), חידוש או העלאה מחדש (revival), שחזור (reconstruction). מושג עכשווי נוסף והוא Re-enactment שמשמעותו שחזור עם פרשנות חדשה.

במצגת זו נציעה חיבורים בין מאפייני החג, למושגים אלו ולאופן בו יושמו ביצירות מחול. יש לכם רעיונות, מחשבות והצעות? מוזמנים לחלוק אותם איתנו כאן.

קישור: <https://www.canva.com/design/DAG90UMpVxM/MffHQoRpuVgHiqX13KyQ9g/edit>

עיבוד או גרסה חדשה (Reworkings)

הגדרה: יוצרים מחברים מחול מחדש.

שם היצירה: פולצ'ינלה

על היצירה: את היצירה יצר הכוריאוגרף ליאונד מאסין למוזיקה מאת איגור סטרווינסקי. את התפאורה והתלבושות עיצב פבלו פיקאסו. בכורת הבלט הייתה בשנת 1920 והיא בוצעה ע"י להקת הבלט רוס. פולצ'ינלה הוא בלט במערכה אחת. הליברית שנכתב אף הוא ע"י מאסין מבוסס על מחזה בשם "The Four Pulcinellas". המאהב חסר המצפון פולצ'ינלה, נמצא במערכות יחסים עם שתי נשים רוזטה ופרודנצה בנוסף לזו שהוא מנהל עם חברתו הקבועה פימפינלה. יריב קנאי מנסה להרגו רק לגלות שמותו היה מתיחה. בסופו מספר נאהבים מוצאים את דרכם זה לזרועותיה של זו. בשנת 2007 העלתה להקת "פרסקו" הפקה של הבלט בכוריאוגרפיה של המנהל האמנותי יורם כרמי. השפה התנועתית נעה במפגש בין מסורת לחידוש, בין טכניקה מובנית לאימפרוביזציה חופשית

לינקים להרחבה ולצפייה:

[פולצ'ינלה מאת ליאונד מאסין](#)

על היצירה של להקת המחול "פרסקו" [דקה 35:11 מתוך מערכת השידורים הלאומית](#)

שם היצירה: ג'יזל

על יצירה: ג'יזל הינו בלט בשתי מערכות לכוריאוגרפיה של ז'אן קורלי וז'ול פרו ולמוסיקה של המלחין אדולף אדם שעלה בכורה בפריס, 1841. עלילת הבלט מספרת על עלמות צעירות, נבגדות שמתו יום לפני חתונתן. בגרסתו של הכוריאוגרף אכרם קאן מתייחס אף הוא לנרטיב של אהבה, בגידה וסליחה. ג'יזל היא בדמות מהגרת, עובדת במפעל מגורשת מביתה. היא מנהיגה את קבוצת המהגרים אליה משתייכת ובאמצעות אופייה החזק היא מובילה וממלאת אותם תקווה שחיהם וחייה ישתפרו. היא

מתאבת באלברכט מבלי לדעת שהוא בעל אדמות והיא מוקאת מהקבוצה אליה השתייכה ומתה משברון לב. כמו בבלט, במערכה השנייה היא מצטרפת לוויולות ופוגשת את אלברכט, שם גם נפרדת ממנו לתמיד.

לינקים להרחבה ולצפייה:

[לצפייה בקטע מתוך היצירה ג'יזל מאת קאן](#)

[על דמותה של ג'יזל ביצירתו של קאן](#)

שיקום (Restoration)

הגדרה: גוף אחד, לא זה המקורי, מעלה את היצירה עם רצון וכוונה להיות קרוב ככל האפשר ליצירה המקורית תוך השלמת פערים ברוח היצירה המקורית.

שם היצירה: פולחן האביב

על היצירה: תהליך השחזור של מיליסנט הדסון ליצירה "פולחן האביב" היה מחקר אקדמי ואמנותי רב-תחומי, שהתבסס על עבודת הדוקטורט שלה משנת 1985 ועסק בגילוי מחדש של ה"עיצוב הפולחני" המקורי של ניז'ינסקי. הדסון פעלה כבלשית היסטורית, כשהיא מצליחה לפענח תנועות אבודות דרך הצלבת מקורות חזותיים שסיפק המעצב ניקולאי רוריך (כמו ציורי אלילים מעץ וצילומים ארכיאולוגיים של ציורי מערות) עם תיעודים נדירים, ובראשם הערותיה הכוריאוגרפיות של מארי ראמבר, עוזרתו של ניז'ינסקי, על גבי פרטיטורת פסנתר. היא העמיקה בניתוח סמלים ומוטיבים המופיעים על התלבושות המקוריות כדי לשחזר את המבנה והתנועה של הקבוצות על הבמה, ושילבה עדויות מראיונות עם דמויות מפתח כמו בנו של רוריך, עד להבשלת המחקר לכדי מופע חי שהועלה על ידי להקת ה"ג'ופרי בלט" בשנים 1987–1988.

לינקים להרחבה ולצפייה:

[וידאו על התהליך של השחזור פולחן האביב של ניז'ינסקי](#)

שם היצירה: ריקוד האש

על היצירה: תהליך היצירה של לואי פולר עבר מהניסיון לחקות צורות בטבע ועד לחיבור צורות מופשטות. יצירת דימויים היתה תהליך שהעסיק את פולר בכל שנות עבודתה ושהלך והתפתח עם הזמן. בתחילת הדרך היא יצרה דימויים שמזכירים צורות טבעיות, למשל חבצלת, פרפר, סיגלית, חרקים בעלי כנפיים. השלב הבא בהתפתחות היה צורות של כוחות טבע כמו אש, מים ערפל ועננים ולבסוף יצירה מחדש של תופעות כמו טייפון, הרי געש וסופות שלג. הדימויים של פולר נעשו מופשטים יותר ויותר, עד שהיא השתחררה מכל צורה והיתה חופשייה להתעסק בסצינות פנטסטיות ודמיוניות.

לינקים להרחבה ולצפייה:

[לואי פולר בסרט של האחים לומייר "ריקוד האש"](#)

[עבודת השיקום של ג'סיקה לינברג ל"ריקוד האש" של לואי פולר](#)

[מאמר על לואי פולר](#)

חידוש או העלאה מחדש (Revival)

הגדרה: אותו גוף מעלה שוב עבודה שהוא יצר לאחר משך זמן משמעותי מהבכורה.

שם היצירה: מונגר

על היצירה: "מונגר" (מוכר באנגלית) היא יצירה העוסקת בעולמם של משרתים. היצירה עלתה לראשונה באוקטובר 2008 במרכז סוזן דלל. היא חודשה והועלתה כעבודתו הראשונה של ברק מרשל כמנהל אמנותי וכוריאוגרף הבית של להקת המחול ענבל בשנת 2025. סיפור המסגרת הוא על שמונה משרתים, ארבע נשים וארבעה גברים שתפקידם לנקות את בית העשירים ולהיענות לבקשות הגבירה, המועברות אליהם בקולה הצלול דרך הטלפון. סיפור המסגרת מציב את הצופים אל מול יחסי עובד-מעביד, משרת-אדון. מרשל מרחיב את דמות ותפקיד "המשרתים" למי שנותן שירותים מסוגים שונים כמו למשל דמות המלצר במסעדה. השפה התנועתית בנויה מג'סטות אנושיות מהירות וישירות, כאלה הנפלטות החוצה ללא סינון וללא אישור מחשבה.

לינקים להרחבה ולצפייה:

[קטעים מתוך מונגר](#)

[מאמר של שרון טוראל מתוך מחול עכשיו על שחזור במחול](#)

[מאמר של יונת רוטמן על היצירה מונגר](#)

[ביקורת של רות אשל מ-11/25 על העלאה המחודשת של היצירה](#)

[פודקאסט חיות מחול - כאן המידל איסט-מזרחיות ופולקלור מקומי : זהות, גוף ואסתטיקות פרפורמטיביות חדשות-ישנות](#)

שם היצירה: Dance

על היצירה: יצירת מחול הנוצרה בשנת 1979 ע"י לואיסנדה צ'ילדס, כוריאוגרפית ורקדנית, בשיתוף פעולה יחד עם המוזיקאי פיליפ גלאס והאמן החזותי סול ליווט. הועלתה מחדש בשנת 2011 כשעל הבמה רוקדים הרקדנים את הכוריאוגרפיה של צ'ילדס ואילו במסך האחורי ועל במת המופע מוקרן סרט ווידאו של הריקוד משנות ה-70. בריקוד, כמו גם במוזיקה באים לביטוי מאפייני הזרם המינימליסטי באמנות. התעסקות בצמצום, גרעין, מרכז, רפטיביות והוספה הדרגתית של תנועה, צליל ומפגשים בלתי צפויים.

לינק להרחבה ולצפייה:

[Dance](#)

שחזור (Reconstruction)

הגדרה: העלאה מחדש של רפרטואר קיים או יצירות קאנוניות במסגרות דומות

שם היצירה: פיית הסוכר בבלט מפצח האגוזים

על היצירה: וריאציית פיית הסוכר כמקרה מייצג בקטגוריה זו. זהו תפקיד שמבוצע ע"י רקדנית סולנית במערכה השניה של הבלט "מפצח האגוזים". בגרסאות של להקות רבות בעולם. ניתן לראות שיש דמיון אך גם שוני בין הגרסאות השונות. התוכלו לזהות את השונה והדומה?

לינק להרחבה ולצפייה:

[ביצועים שונים של וריאצית פיית הסוכר](#)

שם היצירה: השולחן הירוק

על היצירה: השולחן הירוק היא יצאת מחול מאת הכוריאוגרף קורט יוס למוזיקה של פריץ כהן שעלה בבכורה ע"י בלט יוס בתיאטרון השנז אליזה, פריז 3.7.32. זהו מחול הבעה ב- 8 תמונות כנגד זוועות המלחמה וכנגד צביעות פוליטיות. הפוגע והנפגע הם קורבנות של אותו משחק כוחות שמשחקים פוליטיקאים, כשהמוות הוא המנצח היחיד. בשנת 1967 הועלתה מחדש יצירה זו על ידי להקת הבלט ג'פרי, שיקגו. הייתה זו ביתו, אנה מרקרד, של הכוריאוגרף קורט יוס אשר לקחה על עצמה את האחריות על החזרת והצגת היצירה על במה. לאחר מותה, בשנת 2010, המשיכו את משימת שימור היצירה והצגתה גם בימינו.

לינק להרחבה ולצפייה :

[ראיון עם קורט יוס](#)

[חזרה על היצירה לקראת העלאה מחדש בלהקת הבלט ההולנדי הלאומי](#)

שחזור עם פרשנות חדשה (Re-enactment)

הגדרה: מושג חדש בכוריאוגרפיה עכשווית של שיחזור עם פרשנות חדשה של היצירה המקורית. מבט מודע על זיכרון והנחכה של המתח בין מה שהיה ביצירה המקורית וההבדלים ההקשרים שלה. הפרשנות החדשה יכולה להגיע גם מהמבצעים.

שם היצירה: ורוניק דואנו

על היצירה: "ורוניק דואנו" מאת הכוריאוגרף ג'רום בל, משנת 2004. דואנו עומדת על במת האופרה של פריז, מדברת בפתיחות, ברכות, לעתים בהיסוס על קורות חייה, הכשרתה המקצועית, אהבתה למחול ולקטעים מסוימים אותם היא גם מדגימה. לבושה בסוודר דק של אימונים, קצת כמו של ילדה שלומדת בלט, ולא מסגירה את 42 שנותיה ואת תחושותיה לקראת פרישה.

לינק להרחבה ולצפייה:

[לצפייה בטריילר](#). את היצירה במלואה תוכלו למצוא ביוטיוב.
[חמש יחידות הוראה, מחול עכשווי: דיון בסוגיות אמנותיות ותרבותיות](#)

שם היצירה: דירת שני חדרים

על היצירה:

יצירתם של ליאת דרור וניר בן גל, משנת 1987, נחשבת לאבן דרך ונקודת מפנה מרכזית בהיסטוריה של המחול העצמאי בישראל. היצירה בוחנת את הזוגיות והחיים כמסגרת המורכבת מחזרה כמעט כפייתית על הרגלים ומנהגים, תוך חקירת גבולות פיזיים (כמו המחיצות בין חדרים או מדינות) לצד גבולות רעיוניים שבין אדם לעצמו ובין בני זוג. דרך שפה תנועתית מינימליסטית המבוססת על פעולות יומיומיות, היצירה משרטטת את המתח המתמיד שבין המרחב האישי-אינטימי לבין המציאות הציבורית והפוליטית.

בשנת 2012, ניב שיינפלד ואורן לאור ביצעו **שחזור עם פרשנות חדשה**, שהטעין את שלד היצירה המקורית בתכנים אישיים ועכשוויים. השינוי הבולט ביותר הוא המעבר לדואט של שני גברים המנהלים מערכת יחסים בחיים, מה שהסיט את הדגש לזהות קווירית ופוליטיקה של הגוף. הם "פרמו" את המבניות המוקפדת של המקור לטובת שילוב של תיאטרון פיזי, דיבור על הבמה ופעולות יומיומיות כמו לבישת בגדי יום-יום ושירה חובבנית של שירי פופ. מבחינה חזותית, הם העבירו את המופע לפורמט של קהל מקיף את הבמה וסימנו את גבולות הדירה פיזית באמצעות סרט דביק (במקום קונסטרוקצית המתכת ביצירה המקורית), אותו הם מקלפים בסיום כפעולה סמלית של פירוק המבנה הזוגי. בניגוד למקור, העירום בגרסתם נועד לחשוף פגיעות וצורך בנחמה ולא דווקא ארוטיקה. ניתן לדמות את השינוי הזה לשיפוץ של דירה ישנה: שינפלד ולאור שמרו על קירותיה החיצוניים של הדירה המקורית, אך מילאו אותה ברהיטים חדשים, בצבעים אחרים ובקולות המייצגים את חייהם המשותפים.

לינקים להרחבה ולצפייה:

[לצפייה ביצירה דירת שני חדרים של ניר בן גל וליאת דרור](#)

[לצפייה בטריילר של היצירה דירת שני חדרים של ניב שיינפלד ואורן לאור](#)

פעולת ה-Re

הגדרה: לפעולת מטא לכדי רפלקציה אודות המושגים.

שם היצירה: Youmake Remake :

על היצירה:

Youmake Remake מופע של רננה רז אשר עלה לראשונה בשנת 2010. המופע מורכב מתגובות מבוטאות לסרטוני יוטיוב, כאשר הסרטון המקורי מוקרן לקהל לפני, אחרי, או לפעמים תוך כדי התגובה

הבימתית. כך, לא נוצר רק חיקוי של הסרטון, כי אם תגובה אמנותית (תנועתית, תיאטרלית, מוזיקלית), באמצעותה מתקיים דיאלוג בין הרשת לבמה ומולי פרשנות חדשה.

לינקים להרחבה ולצפייה:

[רננה רז על youmake remake](#)

[ערוץ היוטיוב של הפרויקט](#)

שם היצירה: קונטקטהוף

על היצירה:

"קונטקטהוף" (1978, 2000, 2008): יצירה ל-30 רקדנים המתרחשת במין אולם ריקודים שכיסאות צמודים לקירותיו. בצד אחד יושבות הנשים, לבושות בשמלות ערב; בצד השני נמצאים הגברים, בחליפות מחויטות. בהדרגה נקלעים המשתתפים לשורה של מפגשים, קבוצתיים או זוגיים, חלקם מרגשים, אחרים פרועים למדי. הגרסה המקורית של היצירה, שתרגומו המילולי של שמה הוא "אזור מגע", נוצרה ב-1978 עם חברי תיאטרון-המחול, ובשנת 2000 החליטה באוש להעלות אותה מחדש עם גברים ונשים בני 65 ומעלה, חסרי ניסיון בריקוד. שמונה שנים לאחר מכן החליטה להציג גרסה נוספת, הפעם עם מתבגרים בני 14-18 שאינם רקדנים. (סמורזיק, 2011)

לינקים להרחבה ולצפייה:

[קונטקטהוף - טריילר לגרסת הנוער](#)

[קונטקטהוף - בביצוע הלהקה \(קטע מתוך הסרט פינה\)](#)

[קונטקטהוף גרסת המבוגרים +65](#)